

6. tanegység

Szuperhősök a családban

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Oravecz Imre: *anyu főz*
Oravecz Imre: *apu javít*
Kiss Ottó: *Apa mindent megold...*
Kiss Judit Ágnes: *Visszaszámoló*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

Feliratozott A/4-es lapok

 Füzet, íróeszköz

Rajzlapok, festő- és rajzeszközök

3x45 perces komplex témanap (magyar, kreatív írás, vizuális kultúra, etika: családi kapcsolatok)

Fókuszba kerül: a családon belüli munkamegosztás, a gyerek lehetséges feladatai, a családtagok valós és kívánt tulajdonságai. A gyerek szuperhősként ábrázolja a családját (szöveg- és képalkotás), amivel kiemel egy-egy fontos tulajdonságot, vágyott vagy valós képességet.

Áttekintő vázlat

6.1 Családi munkamegosztás	35 perc
6.1a Listairás	15 perc
6.1b Munkamegosztás	10 perc
6.1c Mi lehet az én dolgom?	10 perc
6.2 Szuperhősök a családban	60 perc
6.2a Szuperképességek	5 perc
6.2b Anyu, apu szuperképességei	15 perc
6.2c Szupernagyik	10 perc
6.2d Versportrék	30 perc
6.3 Az én szuperhős családom	40 perc
6.2a Képalkotás	30 perc
6.2b Galéria	10 perc
Összesen	3x45 perc

A listaíráshoz a lapokat előre feliratozzuk (a lap alján, különben lehajtják a feliratot), érdemes tartalék lapokat is készíteni. A festéshez-rajzoláshoz, esetleg a listaíráshoz is érdemes csoportbontásban dolgozni, és a termet ehhez elrendezni.

 JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1 Családi munkamegosztás

35
perc

15
perc

6.1a Listáírás

Padsoronként indítsunk el egy A/4-es papírt! A lapok alján a családtagok neve szerepeljen, tehát legyen egy *anya*, egy *apa*, egy *gyerekek*, esetleg egy *nagyszülők* feliratú lap!

Az első gyerek, aki megkapja, ráírja a lapra felül, hogy az ő családjukban mi az *anya/apa/gyerekek/nagyszülők* feladata, majd lehajtja a lapot, hogy az utána következő ne lássa, mit írt. A padtársa is ír egy feladatot az adott családtaghoz, lehatja, továbbadja.

A lapok addig járnak körbe, amíg minden gyerek minden családtaghoz írt egy feladatot. A lapok indítása előtt egyezünk meg abban, hogy laponként mindenki csak egy feladatot ír, ami lehetőleg férjen be egy sorba. (Ha betelik a lap, újat indítunk.)

Végül a táblán összesítjük az eredményt: felírjuk a családtagok nevét, alá a tevékenységeket. Ha egy tevékenység többször szerepel az adott név alatt, akkor csak strigulát húzunk.

Nézzük meg, számoljuk össze, kinek milyen tevékenységei, tevékenységkörei vannak!

Variáció

Hogy gyorsabban kész legyenek a gyerekek, a padsor elejéről és végéről is indíthatunk egy-egy azonos feliratú lapot, csak ekkor ügyelni kell az átadásoknál, hogy egy családtaghoz csak egyszer írjon feladatot minden gyerek.

A kavardást elkerülendő, lehet *apa1*, *apa2*, *anya1*, *anya2* feliratú lap, és meghatározzuk, hogy ki melyik számhoz ír.

Nagyobb létszámú osztály esetén dolgozhatnak a gyerekek csoportban, körforgóban oly módon, hogy különböző színekkel jelöljük aput, anyut, nagymamát, nagyapát és a gyerekeket, és mindenkinek minden színnel kell egy feladatot írnia.

6.1b Munkamegosztás

- Mi az, amit jellemzően *anya*, *apa*, a gyerekek csinálnak?
- Mennyire arányos ez a munkamegosztás? Vajon a gyerekek mivel vehetnek ki jobban a részüket a család életéből?

Ötleteljünk:

- Te mit tudnál segíteni otthon apunak, anyunak, nagyinak?
- Mi az, amit szívesen megcsinálnál?
- Mi az, amit nem túl szívesen, de azért képes lennél megcsinálni? Mi az, ami kihívás lenne, éppen ezért szeretnéd megcsinálni?

10
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek gondolkoznak el azon, hogy milyen a munkamegosztás a családban.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Közös listáírás
Beszélgetés, ötletelés
Saját lista írása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Feliratozott A/4-es lapok,
íróeszköz

JEGYZETEIM

Variáció

Ennél a feladatnál, ha igény van rá, beszélgethetünk a nemi szerepek szerinti családi munkamegosztásról.

- Nálatok kinek mi a dolga?
- Szerintetek létezik-e olyan, hogy női vagy férfimunka?
- Mikor, hogyan megy jól a háztartás?

6.1c Mi lehet az én dolgom?

Írj egy listát arról, hogy mit tudnál vagy szeretnél elvállalni a családi, otthoni munkákból! A listán a következő rovatok (feliratok) legyenek:

Szívesen elvégzem:

Ha muszáj, megcsinálok:

Izgalmas lenne kipróbálni:

10
perc

Házi feladat: Mutasd meg ezt a listát a szüleidnek, és beszéljétek meg, milyen munkát végezhetnél el ezek közül!

Variáció

Rendezzünk a gyerekek között vitát a „gyerekmunkáról”! Lehet-e, szabad-e, kell-e a gyerekek otthon házimunkát végeznie? Ha igen, miért? Ha nem, miért?

A vitát szerephelyzetben is lebonyolíthatjuk, amikor két csoport az egyik, illetve a másik álláspontot képviseli (tehát nem a saját véleményét), és ennek megfelelően érvelnek, vitáznak a problémáról. Mielőtt vitába szállnának, a csoportok gyűjtsenek érveket!

10
perc

6.2 Szuperhősök a családban

60
perc

6.2a Szuperképességek

Beszélgessünk a következőről: Ha a szüleid szuperhősök lennének, szerinted milyen szuperképességgel rendelkeznének?

5
perc

6.2b Anyu, apu szuperképességei Könyv ikon, notesz ikon

A gyerekek olvassák el önállóan **Oravecz Imre: anyu főz** és **Oravecz Imre: apu javít**, valamint **Kiss Ottó: Apa mindent megold...** című versét!

Mi mindent tud megoldani a versben szereplő anyuka? Mit csinál a két apuka?

15
perc

Mindhárom versben egy-egy listát olvashattok. Számozzátok be a listázó sorokat!

Anyu és apa listáján hány tétel szerepel? (7, 8 és 5)

Versenként melyik az az ige (cselekvés), ami mindenre vonatkozik? (megfőz, megjavít, megold)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ábrázolják saját családjukat úgy, mintha szuperhősök lennének! Ezzel kiemelik egy-egy fontos tulajdonságot, vágyott vagy valós képességet.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Versek olvasása, értelmezése
Nyelvjátékok, jelentésjátékok
Ritmizálás, ritmikus szövegolvasás
Kreatív írás: versportrék (szabadvers)

JEGYZETEIM

Ugyanaz az igekötő: meg. Vajon miért? Te mit szoktál megoldani? És megfőzni vagy megjavítani?

Játsszunk az igekötőkkel egy kicsit! Mit lehet

kioldani,
feloldani,
leoldani?

Mit lehet

kifőzni,
elfőzni,
szétfőzni?

És mit lehet

megjavítani,
kijavítani,
szétjavítani?

Vajon mit jelent az apa-versek végén a poén? Hogy lehet szétjavítani a legót? Mi jelent az, hogy „javíthatatlan vagyok”? Kire szokták ezt mondani a felnőttek? Az anya-versnek is van egy szójátékos poénja. Mi az? Mivel játszik a költő? Mikor mondjuk valakire azt, hogy „ennivaló kislány”? (A vers beszélője egy Niki nevű kislány.)

A szuperhősök mindig megmentik a világot, vagy legalábbis megoldanak egy komoly problémát. Mint a versbéli anya és apa. Mit oldana meg a te anyukád / apukád? Gondold végig az ő listáikat!

6.2c Szupernagyik

A gyerekek olvassák el hangosan **Kiss Judit Ágnes: Visszaszámoló** című versét!

Keressük meg a mesei elemeket!

Te mit csinálnál a nagyszüleiddel hármásban, ha hirtelen egy mesébe kerülnétek? Miről szól valójában ez a vers? Mi történt a dédivel (aki nagymami vagy nagypapi anyukája)?

Variáció

Szótagszámoló, szótagmérő

A *Visszaszámoló* című versben jól megfigyelhetjük a zenei, ritmikai elemeket: ritmizálva, metrikusan (időmérték szerint) is olvassuk el a verset! Ez történhet felelgető olvasással.

10
perc

Egeret fogtam véletlen,
 ti-ti-tá | tá-tá | tá-tá | -tá
 Meglovagoltuk négyesben
 tá-ti-ti | tá-tá | tá-tá | -tá
 Nagypapi, nagymami, dédi meg én,
 tá-ti-ti | tá-ti-ti | tá-ti-ti | tá
 Így ügetünk a világ peremén.
 tá-ti-ti | tá-ti-ti | tá-ti-ti | tá

U U - - - - -
 - U U - - - - -
 - U U - - U U - - U U - -
 - U U - - U U - - U U - -

Fut, fut a tej, fut a lábasban,
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-tá/-tá
 Futnak utánam hármásban
 tá-ti-ti / tá-tá / tá-tá/-tá
 Nagypapi, nagymami, dédi, de én
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá
 Csak heverészek a tej tetején.
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá

- U U - - U U - - - - -
 - U U - - - - -
 - U U - - U U - - U U - -
 - U U - - U U - - U U - -

Állunk lesben kettesben,
 tá-tá | tá-tá | tá-tá | -tá
 Nincsenek itt a közelben sem
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-tá/-tá
 Nagypapi, nagymami. Dédi meg én
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá
 Nyúlra vadászunk tő fenekén.
 tá-ti-ti / tá-tá / tá- ti-ti/-tá

- - - - -
 - U U - - U U - - - - -
 - U U - - U U - - U U - -
 - U U - - - - - U U - -

Felhőkön túl, nem látszik,
 tá-tá | tá-tá | tá-tá | -tá
 Tölgyfa karosszék hintázik.
 tá-ti-ti | tá-tá | tá-tá | -tá
 Ott ül a dédi, csak ő egyedül,
 tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá-ti-ti / tá
 Mennyei koncertet hegedül.
 tá-ti-ti / tá-tá / tá- ti-ti/-tá

- - - - -
 - U U - - - - -
 - U U - - U U - - U U - -
 - U U - - - - - U U - -

Vedd figyelembe!

A refrénben szabályosan visszatérő sor az úgynevezett négy lábú csonka daktilus: három teljes daktilus (tá-ti-ti), plusz egy zárószótag. A daktilusokat spondeus (tá-tá) helyettesítheti, ebből fakadnak a sorvariációk. Egyedül az indító sor kivétel, ami anapesztussal kezdődik (ti-ti-tá) – ez hasonlít a zenei felütéshez.

6.2d Versportrék

Írj egy-egy rövid verset apukádról, anyukádról vagy a nagyszüleidről! Először a hétköznapi énjéről, azután a szuperhős énjéről!

30
perc

Vedd figyelembe!

A versíráshoz az anya-apa versek listázó, soroló versformáját javasoljuk (rím, szótagszám nem számít). Tehát szabadverset kérünk, amiben listázni, sorolni lehet, ez (a gondolatritmus) adja a vers ritmusát.

(Ha valaki mégis rímes és időmértékes verset ír, mert rákattant a ritmusra, engedjük meg neki!)

40
perc

6.3 Az én szuperhős családom

6.3a Képkalkotás

Animációs film is készült egy szuperhős családról (Hihetetlen család 1-2). Képzeld el, hogy ez a film rólatok szól!

Adj címet a saját családod szuperhős-filmjének, és ferd meg a plakátját, vagy rajzold meg a legizgalmasabb vagy legviccesebb jelenetét!

30
perc

6.3b Galéria

Rendezetek kiállítást a képekből, és figyeljétek meg a szuper-családokat!

10
perc

Variáció

Házi vagy kiegészítő feladatként a gyerekek megírhatják szuperhős családjuk filmjének a forgatókönyvét vagy egy-két izgalmas jelenetét. (Nem szükséges ismertetni a gyerekekkel a forgatókönyv formai jegyeit, elég, ha annyit tudnak, hogy a párbeszédéknél jelölni kell a neveket.)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A téma vizuális megjelenítése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Filmplakát készítése
festéssel

Filmjelenet grafikus
ábrázolása

Kiállítás-rendezés
(Kreatív írás: forgató-
könyv, filmjelenet)

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, festő- és rajzesz-
közök

JEGYZETEIM

